

Haidi Bäversten - BUNHB01

E-post: haidi.baversten@vasteras.se

Kopia till

Barn- och ungdomsnämndens beredningsutskott

Information- Lokal överenskommelse mellan Västerås stad och civilsamhället

Ärendebeskrivning

Västerås stad har ambitionen att stärka den ideella sektorn och att utveckla samverkansformer för att ta tillvara engagemang, kunskap och nya idéer. I linje med den nationellt framtagna överenskommelsen ska arbetet ske gränsöverskridande, såväl inom stadens förvaltningar och bolag, som utåt med invånare och föreningsliv. Inom barn- och ungdomsnämndens verksamhetsområde bedrivs samverkan med civilsamhället. Denna samverkan kommer att påverkas av att en lokal överenskommelse för hur stadens samverkan med civilsamhället och nämnden ges därför information om hur arbetet med överenskommelsen fortskrider.

VÄSTERÅS STAD

Stadsledningskontoret
Solveig Sandberg
Epost: solveig.sandberg@vasteras.se

Viljeinriktning för Västerås stads samverkan med civilsamhället

”Alla västeråsares gemensamma potential är stadens styrka. När alla människor känner delaktighet och samspelar finns en stabil grund för ett bra samhälle att bo och leva i. Ett samhällsbygge där trygghet är en av grundstenarna och där kunniga och självständiga människor tillsammans skapar framtidens Västerås – ett Västerås som ska utvecklas för ökad hållbarhet, mångfald och jämlikhet.” Strategisk plan för Västerås stad 2012-2015, sid 3.

Civilsamhälle används här som ett begrepp för såväl organiserade aktiviteter och verksamheter som aktiviteter i lösliga grupper och nätverk. Civilsamhället omfattar föreningslivet, ideella organisationer och frivilliga krafter, men även ekonomiska verksamheter som inte främst är vinstudelände utan snarare drivs utifrån mål och engagemang för en viss fråga i samhället. Civilsamhällets aktiviteter och verksamheter bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn. Civilsamhället utgör en viktig resurs i samhället, som röst i det offentliga rummet, som demokratiskola, som utvecklingskraft, som skapare av aktiviteter, gemenskap och mening för många människor och som ett socialt kitt.

Föreningslivet i Västerås är blomstrande och det finns en lång tradition av samverkan mellan staden och föreningarna. Föreningslivets insatser bidrar till att stärka människors egenmakt och är en viktig resurs då det gäller att utveckla välfärden. Detta gäller såväl kulturföreningar som sociala föreningar och idrottsföreningarna. Många människor finner inom föreningen trygghet och social tillhörighet, samtidigt som de odlar sitt specifika intresse. Västerås stad har etablerade former för samverkan med det privata näringslivet och vill nu ta ytterligare ett steg i att utveckla nya former för samverkan med det civila samhället.

Det ska vara lätt för västeråsarna att hitta in i kommunen oavsett vilket område som avses och vårt förhållningssätt ska vara öppet och inbjudande. Det övergripande målet med viljeinriktningen är att tillsammans vidareutveckla samverkan med det civila samhället. Med den nationella överenskommelsen som bas ska förtroendevalda, tjänstemän och civilsamhället bjudas in till dialog med syfte att ta tillvara och stärka de idéburna organisationerna och deras roll i samhället. Detta ska resultera i en lokal överenskommelse. Tillsammans skapar vi staden utan gränser.

Den nationella överenskommelsen som har tecknats mellan regeringen, Sveriges kommuner och landsting och idéburna organisationer inom det sociala området samt med föreningarna

inom integrationsområdet innehåller sex principer, bilaga 2. Överenskommelsen ska ses som ett steg i processen att utveckla relationen mellan det offentliga och civilsamhället

Västerås stad avser därför bjuda in till dialog för att:

- informera om nuläget i Västerås med utblickar i andra kommuner
- diskutera civilsamhällets och kommunens möjligheter och utmaningar
- gemensamt ta fram former för samverkan
- gemensamt utarbeta spelregler eller någon form av lokal överenskommelse

Bilaga 1 Definition av begrepp

Bilaga 2 Den nationella överenskommelsen, de sex principerna.

Bilaga 1**Definitioner och begrepp**

Det civila samhället beskriver i det här sammanhanget en arena skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, i vilka människor organiserar sig och agerar tillsammans för gemensamma intressen. Det formella civila samhället utgörs av medlemskap, deltagande och insatser inom föreningar och medborgaranslutningar av olika slag. Det informella civila samhället kan beskrivas som frivilligt arbete som inte bedrivs i någon organiserad form. Hit räknas insatser som görs utanför det egna hemmet, för släktingar, vänner, grannar och arbetskamrater.

Social ekonomi avser här den organiserade verksamhet som primärt har samhällliga ändamål. Den bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn samt har allmännyttan eller medlemsnyttan, inte vinstintresse, som främsta drivkraft. Syftet är att ta till vara det engagemang, den kraft och kompetens som finns i samhället. Ersta Sköndal visar i en undersökning att "Man mår bra av volontärarbete" samtidigt som man är till glädje och nytta för omgivningen. Genom frivilligarbete kan vi härigenom uppnå tillfredsställelse för såväl volontären som den eller de som är mottagare av insatsen. Engagerade medborgare är en förutsättning för en väl fungerande demokrati. När medborgarna stimuleras att engagera sig för saker de tror på, oavsett om det är frågor av brett samhällsintresse, som att minska gatuvåld eller bidra till ökad integration, eller frågor som att leda knattelagets fotbollsträning, så bidrar det till att de känner ökat ansvar för det gemensamma.

Ideell sektor och idéburen sektor avser här alla typer av idéburna organisationer, dvs folkrörelser, men också stiftelser, trossamfund och föreningar

Med *idéburna organisationer* avses här organisationer inom den ideella sektorn och den kooperativa rörelsen. Organisationerna kan vara vinstdrivande och har generellt någon form av mer allmännyttiga uppdrag, utan att vara statliga eller kommunala. De är självstyrande och har ofta inslag av idealitet samt bedrivs ofta med en ideologisk medvetenhet.

Med *ideella organisationer* avses här organisationer som är organiserade utanför stat och näringsliv. De är inte vinstdrivande och har någon form av mer allmänmänskliga uppdrag, utan att vara statliga eller kommunala. De är självstyrande och har inslag av idealitet samt bedrivs ofta med en ideologisk medvetenhet.

Sociala företag kan beskrivas som företag som:

- har som ändamål att integrera personer som har svårigheter att få jobb på arbetsmarknaden
- huvudsakligen återinvesterar sina vinster i egna eller liknande verksamheter
- skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt
- är organisatoriskt fristående från offentlig verksamhet
- binder samman entreprenörskap med individens behov av arbete och samhällets behov av tjänster
- driver affärsverksamhet där medarbetarna och deras förutsättningar står i centrum.

Den nationella överenskommelsen, sex principer

Bilaga 2

Idéburna organisationer utgör både en förutsättning och ett uttryck för varje öppet, demokratiskt och framgångsrikt samhället. Dessa är en omistlig del av den svenska demokratin.

Principen om självständighet och oberoende

Idéburna organisationer formulerar sitt uppdrag i samhället utifrån sin värdegrund och är självständiga såsom röstbärare också i sin samverkan med andra aktörer. De idéburna organisationerna kan ha en kritiskt granskande roll som röstbärare och opinionsbildare. Detta ska inte riskera samverkan eller ekonomiskt stöd.

Principen om dialog

De idéburna organisationerna bidrar till att öka det demokratiska deltagandet och det folkliga inflytandet. Formerna bör vara öppna, återkommande och präglas av ett inkluderande förhållnings- och arbetssätt.

Principen om kvalitet

De idéburna organisationernas verksamhet är en viktig del i välfärden. Verksamhet som utförs på uppdrag av det offentliga ska, utöver att möta sådana kvalitetskrav som omfattar alla utförare, kunna redovisa den särart och kvalitet man därutöver arbetar med.

Principen om långsiktighet

En bred politisk förankring är viktig när det gäller överenskommelser som berör förutsägbarhet och andra grundläggande villkor för de idéburna organisationernas långsiktiga planering och arbete.

Principen om öppenhet och insyn

Det ömsesidiga förtroendet mellan den offentliga och den ideella sektorn bygger på tillit och viljan till öppenhet. För att så många som möjligt ska kunna engagera sig i befintlig eller nytillkommen verksamhet, krävs tillgänglighet till information och öppenhet, i såväl offentlig som ideell sektor.

Principen om mångfald

Ett växande utbud av aktörer presenterar olika lösningar för att bryta ett socialt utanförskap, sitt eget eller någon annans. Där många idéburna verksamheter får växa, skapas utrymme för innovation. Olikheter är att betrakta som en tillgång i sig hos den mångfald av idéburna organisationer som bygger på demokratiska värden. Därför har både den offentliga och den ideella sektorn ett ansvar för att underlätta framväxten av nya organisationer och utförare samt olika former för samverkan och avtal.